

امضاء، پیمان، تحمل، سه حائنه بن، انگلستان، شه‌ه، ه ادان، در مجلس، شه‌ه، مل، (1320 ش)

پس از تجاوز نیروهای شوروی و انگلستان به ایران در شهریور 1320 و نقض بی‌طرفی ایران در جنگ جهانی دوم، پیمانی سه جانبه بین ایران، انگلستان و شوروی به امضا رسید. بر اساس این پیمان تحمیلی، دولت وقت ایران به نخست‌وزیری محمدعلی فروغی به ناچار پذیرفت که راه‌ها و وسایل ارتباط زمینی، هوایی و دریایی خود را در اختیار متفقین قرار دهد تا آنان با ارسال تجهیزات از طریق ایران، جبهه شوروی را در برابر آلمان نازی تقویت کنند. در برابر، دولت‌های شوروی و انگلستان، تمامیت ارضی ایران را به رسمیت شناختند و متعهد شدند که حداکثر شش ماه پس از پایان جنگ، خاک ایران را ترک کنند. انگلستان و شوروی با اشغال ایران، نه تنها خساراتی جبران‌ناپذیر به کشور وارد کردند، بلکه پس از پایان جنگ نیز بر خلاف پیمان نهم بهمن 1320، ارتش شوروی حاضر به ترک ایران نبود. حتی اتحاد جماهیر شوروی تلاش کرد با تأسیس دولتی دست‌نشانده در شمال غربی ایران، زمینه‌های تجزیه این بخش از خاک ایران را فراهم کند. اما این توطئه با مقاومت مردم مسلمان ایران، به ویژه مبارزان و آزادی‌خواهان آذربایجان شکست خورد و ارتش شوروی در نهایت، مجبور به ترک خاک ایران شد.

رحلت استاد بزرگ اخلاق و عارف کبیر آیت الله "میرزا علی‌آقا قاضی طباطبائی" (1325 ش) آیت‌الله سید علی قاضی طباطبائی در سال 1248 ش (13 ذیحجه 1285 ق) در تبریز و در خانواده‌ای اهل علم و ادب و تقوی زاده شد. وی در تبریز از برخی فضلا و نیز پدر، استفاده‌های علمی برد و در جوانی برای ادامه تحصیلات راهی نجف اشرف گردید. آیت‌الله قاضی در نجف از محضر درس استادان نامداری همچون محمد فاضل شربیانی، محمد حسن مامقانی، شیخ الشریعه اصفهانی، آخوند خراسانی و میرزا حسین خلیلی تهرانی بهره‌های فراوان برگرفت و در درس عارف کامل، سید احمد کربلایی و نیز شیخ محمد بهاری شرکت کرد. این شخصیت والامقام پس از سالیانی توقف در نجف، در فقه، اصول، حدیث و تفسیر متخصص و ماهر شد و از رجال اخلاق و عرفان گردید. آیت‌الله قاضی از آن پس علاوه بر تهذیب نفس به تربیت شاگردان همت گماشت که حضرات آیات: علامه طباطبائی، سید محمد حسن الهی (برادر علامه)، سید رضا بهاء‌الدینی، محمدتقی بهجت فومنی و... از جمله دست‌پروردگان مکتب اخلاق و عرفان آیت‌الله قاضی طباطبائی می‌باشند. سرانجام این عارف کامل در نهم بهمن 1325 ش برابر با 6 ربیع الاول 1366 ق در 77 سالگی به دیار قدس پر کشید و در وادی‌السلام نجف اشرف نزدیک مقام حضرت مهدی(عج) به خاک سپرده شد.

افزایش اعتراضات مردم نسبت به بختیار (1357 ش) روز نهم بهمن 1357، تهران یک بار دیگر، شاهد یک جنگ خونین شش ساعته بود و طی این درگیری‌ها در نقاط مختلف شهر، صدها نفر شهید و زخمی شدند. در این حال، صدای رگبار مسلسل‌ها از بالای بام ستاد ژاندارمری و میادین تهران، ساعت‌ها به گوش می‌رسید و مردم در تهران و شهرستان‌ها، با همبستگی کم نظیری، دست به تشکیل گروه‌های امداد زده و خیابان‌ها را سنگر بندی کرده بودند. همچنین در این روز، آیت‌الله سید محمود طالقانی به جمع متحصنین روحانیان مبارز و انقلابی در مسجد دانشگاه تهران پیوست و استادان و طلاب حوزه علمیه قم نیز در مسجد اعظم این شهر متحصن شدند. طبق اظهارات مطبوعات روز، دو میلیون شهرستانی برای استقبال از حضرت امام خمینی در تهران بست نشستند و از طرف اهالی تهران، در مساجد و خانه‌های شخصی مورد پذیرایی قرار گرفتند. در این شرایط، خبرگزاری‌ها با تفسیر و گزارش از تشکیلات عظیم روحانیان و چگونگی تشکیل اداره راهپیمایی‌ها و جنبش اسلامی مردم سخن می‌گفتند و کمیته برگزاری مراسم استقبال در مدرسه رفاه تهران با تعیین مقررات استقبال، مردم را برای نمایش قدرت بی‌سابقه ملی بسیج می‌نمودند.

بازگشایی فرودگاه‌های کشور به دستور بختیار در نتیجه فشار مردم انقلابی (1357 ش) با گسترده‌تر شدن مخالفت‌ها و اعتراضات مردمی و پس از تحصن روحانیون در مسجد دانشگاه تهران، فرهنگیان و دیگر اقشار جامعه نیز با اعلام همبستگی، به جمع آنان پیوستند. در حالی که تعداد متحصنین هر لحظه بیشتر می‌شد و فشار افکار عمومی در اعتراض به بسته بودن فرودگاه‌ها جهت جلوگیری از ورود حضرت امام به کشور شدت می‌گرفت، دولت به ناچار در نهم بهمن 57، دستور بازگشایی فرودگاه‌ها را صادر کرد و اعلام شد که به مناسبت فرود هواپیمای حامل حضرت امام خمینی(ره)، فرودگاه برای سایر پروازها بسته است. پس از آن، کمیته استقبال از امام، اعلام کرد که معظمله، ساعت 9 صبح روز دوازدهم بهمن ماه، وارد تهران خواهند شد. این کمیته همچنین از مردم خواست تا در مسیر حرکت امام خمینی برای استقبال از ایشان آماده باشند. از طرف دیگر، با باز شدن فرودگاه مهرآباد تهران، هواپیماهای نظامی آمریکا، شروع به خارج کردن آمریکایی‌ها از ایران کردند.